

<http://www.luju.ro/defilarea-cu-catuse-constituie-tratament-degradant-cedo-a-stabilit-ca-obligare-a-acuzatilor-sa-poarte-catuse-in-sala-de-judecata-incalca-drepturile-omului-cum-sala-de-judecata-este-un-loc-public-rezulta-ca-defilarea-acuzatilor-cu-catuse-in-fata-presei-echi>

DEFILAREA CU CATUSE CONSTITUIE TRATAMENT DEGRADANT – CEDO a stabilit ca obligarea acuzatilor sa poarte catuse in sala de judecata incalca drepturile omului. Cum sala de judecata este un loc public, rezulta ca defilarea acuzatilor cu catuse in fata presei echivaleaza cu un tratament degradant. Curtea de la Strasbourg a prevazut o singura exceptie: atunci cand este necesara folosirea fortei sau exista pericolul ca acuzatul sa fuga

Scris de Razvan SAVALIUC-Alex PUIU | Data: 16.04.2015 18:13

Aviz parchetelor si instantelor care in unele situatii nu iau masuri de protejare a acuzatilor si permit ca in faza de urmarire penala acestia sa fie plimbati in public cu catusi la maini. Portul catuselor in public ori in sala de judecata atunci cand nu este necesara folosirea fortei si nu exista riscul ca acuzatul sa fuga constituie o grava incalcare a drepturilor omului, sanctionata de CEDO. Fostul judecator roman la Curtea de la Strasbourg, **prof. Corneliu Birsan**, Doctor Honoris Causa al Universitatii Paris I Sorbona, a prezentat in lucrarea *Conventia europeana a drepturilor omului. Comentariu pe articole* (Ed. C.H. Beck, Bucuresti, 2010) o serie de hotarari si decizii relevante ale CEDO, precum *Gorodnitchev contra Rusiei*, *Saban Hadiziu contra Cehiei* sau *Mouisel contra Frantei*, care au sanctionat statele membre pentru ca au pus catusi unor acuzati atunci cand nu se impunea. Este prezentat un caz identic cu cel al fostului premier Adrian Nastase (**foto 2**), caruia procurorii DNA i-au pus catusi pe patul de spital in timp ce acesta se afla la terapie intensiva ca urmare a faptului ca se imuscase in gat, dar si pe targa cu care a fost transportat catre ambulanta, in momentul externarii (catusile erau ascunse sub patura), aspecte confirmate de Andrei Nastase.

CEDO a aratat ca a pune catusi bolnavilor si persoanelor aflate in suferinta constituie un tratament degradant si ca nimic nu justifica acest tip de tratament daca acuzatul nu pune pe nimeni in pericol. Cum CEDO a sanctionat in toate cazurile statele care au permis ca acuzatii sa fie tinuti in salile de judecata cu catusi la maini – in conditiile in care salile de judecata sunt spatii publice – rezulta ca si in locurile publice acuzatii nu pot fi defilati cu catusi in fata camerelor de luat vederi daca nu exista pericolul ca acestia sa fuga ori respectivii nu manifeste acte de violenta.

Din pacate, in Romania, in special la DNA, acuzatii chiar si femei fiind, sunt scosi cu catusi prin cordoane ale presei dinainte anuntate, in conditiile in care

acuzatii sunt flancati de plutoane de mascati sau politisti, fiind evident ca un om nu poate fugi atunci cand e tinut de brate de doi reprezentanti ai autoritatilor si inconjurat de alti zece (a se vedea, de exemplu, cazul Elenei Udrea - **foto 1**). Acest tratament degradant, folosit de marile parchete pentru a se impauna cu "mari victorii", **incalca flagrant si prezumtia de nevinovatie**, fiind obisnuit deja in practica instantelor de judecata ca mandatele de arestare sa fie emise cu motivatia ca daca nu s-ar lua respectiva masura privativa de libertate, s-ar crea o nemulțumire majora in randul opiniei publice si s-ar lasa impresia ca justitia nu ar fi eficienta. In fapt, tocmai aici este diversiunea marilor parchete, in special a DNA: ele acuza omul, prin comunicate de presa, de savarsirea unor infractiuni, ele il scot pe om incatusat si ele creeaza sentimentul de vinovatie si indignare a populatiei impotriva celui incatusat, pentru a forta instantele sa emita mandatele de arestare.

Prezentam in continuare fragmente din lucrarea prof.dr. Corneliu Birsan:

*"Instanta europeana a considerat ca obligarea unei persoane sa poarte catuse nu este de natura sa puna, in mod normal, probleme pe terenul art. 3, atunci cand aceasta se impune in conditiile unei arestari sau detentii legale si nu presupune uzul fortei fizice, ca, de altfel, nici expunerea publica a persoanei care le poarta, in limitele a ceea ce se considera necesar, in circumstantele situatiei date. Din acest punct de vedere intereseaza si comportamentul acestei persoane, anume **daca a opus rezistenta la momentul arestarii, a incercat sa fuga, sa loveasca pe altii sau sa ascunda anumite probe** (decizia din 4 noiembrie 2003, Saban Hadziu contra Cehiei, paragraful 9). Totusi, **Curtea a decis ca obligarea reclamantului sa poarte catuse in sala de judecata, chiar daca nu a fost dovedita intentia autoritatilor de a-l injosi ori de a-l umili, constituie un tratament degradant, din moment ce nu s-a dovedit ca o asemenea masura a fost impusa de asigurarea securitatii publicului ori buneii administrari a justitiei** (hotararea din 24 mai 2007, Gorodnitchev contra Rusiei, paragraful 108).*

*De asemenea, legarea cu catuse de patul de spital a detinutului bolnav de cancer si slabit fizic, pe timpul unor sedinte de chimioterapie, in cadrul tratamentului acestei boli, a fost considerata de Curte ca disproportionata prin raportare la conditiile normale de securitate ce se impun intr-o asemenea situatie. Intr-adevar, ea a apreciat ca, dincolo de 'trecutul judiciar' (caziera) reclamantului, nu existau antecedente sau referinte care sa puna in evidenta existenta vreunui risc de evadare sau de utilizare a violentei (hotararea din 14 noiembrie 2002, Mouisel contra Frantei, paragraful 47). De altfel, intr-o alta cauza, Curtea a retinut ca o circulara generala din 1 martie 1993 a Ministerului de Justitie francez privitoare la aplicarea dispozitiilor art. 803 Cpp – 'nimeni nu poate fi supus portului catuselor (...) decat daca este considerat sau periculos pentru altii ori pentru el insusi, sau ca susceptibil sa evadeze' – prevede in mod expres ca 'sub rezerva unor circumstante particulare (...) o persoana care datorita varstei sau starii de sanatate are o capacitate de miscare redusa, nu este susceptibila sa prezinte riscurile prevazute de lege', iar in raportul sau referitor la vizita facuta in Franta intre 14-26 mai 2000, **Comitetul european pentru prevenirea torturii si a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (CPT) a recomandat in mod special interzicerea practicii constand in legarea de patul de spital a pacientilor detinuti, pentru ratiuni de securitate**. Mai mult, Curtea a aratat ca nici intimitatea detinutului nu este de conceput atunci cand este legat de patul de spital; acestea sunt aspecte ale unui tratament degradant, interzis de Conventie (hotararea din 27 noiembrie 2003, Henaf contra Frantei, in care instanta europeana a aratat ca, in speta, tinand cont de varsta reclamantului, de starea sanatatii sale, in absenta unor antecedente care sa constituie temeri serioase pentru siguranta detentiei, de recomandarile scrise ale directorului centrului de detentie pentru a i se aplica o supraveghere normala, si nu deosebita, de faptul ca spitalizarea a intervenit in ajutorul unei operatii chirurgicale, masura legarii detinutului cu catuse de patul de spital apare ca disproportionata prin raportare la asigurarea sigurantei detentiei, cu atat mai mult cu cat doi politisti fusesera plasati special de garda in fata camerei salonului reclamantului; in acelasi sens, hotararea din 6 martie 2007, Erdogan Yagiz contra Turciei, hotararea din 24 mai 2007, Gorodnitchev contra Rusiei, hotararea din 6 septembrie 2007, Kucheruk contra Ucrainei).*

Ca principiu general, Curtea a decis ca uzul fortei impotriva unei persoane private de libertate, atunci cand acesta nu apare ca strict necesar prin raportare la comportamentul acelei persoane, constituie o atingere adusa demnitatii umane si, prin aceasta, in principiu, o incalcare a dispozitiilor art. 3 din Conventie".